

Pædagogisk læreplan for Landbørnehaven Knivholt

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Landbørnehaven. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Landbørnehaven, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegrupes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilstræber at vurdere børneperspektivet i et børnemiljø, og at inddrage børns egne oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og forudsætninger.

Det er morgen og en dreng på 3 år er lige kommet i børnehaven og henvender sig til en pædagog:

”Se, jeg er kommet hjem”

Voksen: ”Dejlig at se dig” og krammer drengen.

Hvem er vi:

Landbørnehaven Knivholt er en kommunal daginstitution som hører under dagtilbudsloven og Frederikshavn kommunes målsætning inden for dagtilbud for børn mellem 3-6 år. Landbørnehaven er en del af dagtilbudsområdet midt/vest i Frederikshavn. Det vil sige, at vi har en fælles områdeleder, fælles bestyrelse samt mulighed for samkøring i nogle ferieperioder.

Børnehaven er beliggende i et naturskønt område, og har lokaler i Herregården Knivholt. Børnehaven råder over et stort ude areal, hvor der er let adgang til Knivholt skov. Børnehaven har et dyrehold, som børn og voksne tager sig af hver dag. Omgivelserne og pædagogikken bærer præg af, at det primært er udeliv og dyreliv der vægtes. Inde rummet er småt, men funktionelt og bruges som oftest i ydertimerne af åbningstiden.

I Landbørnehaven er der ansat 1 pædagogiskleder, 3 pædagoger, 1 medhjælper og 2 medhjælpere på flekstid. Børnehaven er normeret til 35 børn. Vores legeplads er meget stor med plads til udfoldelse. Der er blandt andet en stor sandkasse, et teater, legehus, gynger, lille legetårn, en legebakke, en lille fodboldbane og mange små steder til leg. Alle børnehavens dyr er på eller omkring legepladsen eller i stalden. Vores dyrehold består af høns, kanin, kat, geder og får, som børnene er med til at passe på en fast ugedag.

Landbørnehavens æstetiske og imødekommende rammer inspirerer til leg, læring og udvikling. Landbørnehaven ønsker at være imødekommende og forventer respekt fra omgivelserne over for stedet. Landbørnehaven har et minimum af ordinært hegn, der omkranser omgivelserne, men har naturlige usynlige grænser, som børnene respekterer.

Landbørnehaven er et rart sted at være for børn og voksne, hvor der er meget rum til både krop og sjæl.

Som bruger af og medarbejder i Landbørnehaven er det vigtigt at føle ejerskab af institutionen. Med dette menes der, at de mennesker der har tilknytning til børnehaven skal føle, at det er deres sted, og derved udvise respekt for individer og fællesskabet i børnehaven. Det er både forældre, børn og personale, der i fællesskab opretholder en positiv hverdag og et stabilt fundament.

Målet for hverdagen i Landbørnehaven er, at forældre og børn skal opleve omsorg, tillid, tryghed og forudsigelighed. Det enkelte barn er i centrum. Pædagogerne er bevidste om at skabe videns- og lærings rum, hvor barnets spor kan følges.

I Landbørnehaven oplever børnene et trygt miljø, hvor der er nærvær og omsorg for det enkelte barn.

Børnene møder udfordringer i hverdagen, som gør dem stærkere og klogere på dem selv og deres omgivelser. Atomsfæren, hvor børnene har deres udviklings- og lærings rum er, trygt, værdsættende og udfordrende, hvor der bliver lagt vægt på medindflydelse og medbestemmelse.

Børnene møder professionelle voksne, som vil støtte dem i deres udvikling. Udvikling er lige fra at opfylde børnenes basale behov til støtte dem i deres personlige udvikling på baggrund af deres ressourcer.

Børnene tilegner sig viden og lærer at respektere natur og dyr. Børnene lærer forståelse for andre mennesker, og empati igennem anerkendende relationer. Venskaber mellem børn vægtes højt.

Vi mener, det er vigtigt, at børn lærer både at indgå i sammenhænge, der er præget af alvor, men også lære at bruge humor i omgangen med andre mennesker.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i:

- Det fælles pædagogiske grundlag, som består af en række fælles centrale elementer, som skal være kende-tegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark
- De seks læreplanstemaer
- De tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.
- Frederikshavn Kommunes Børn – og Unge politik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan

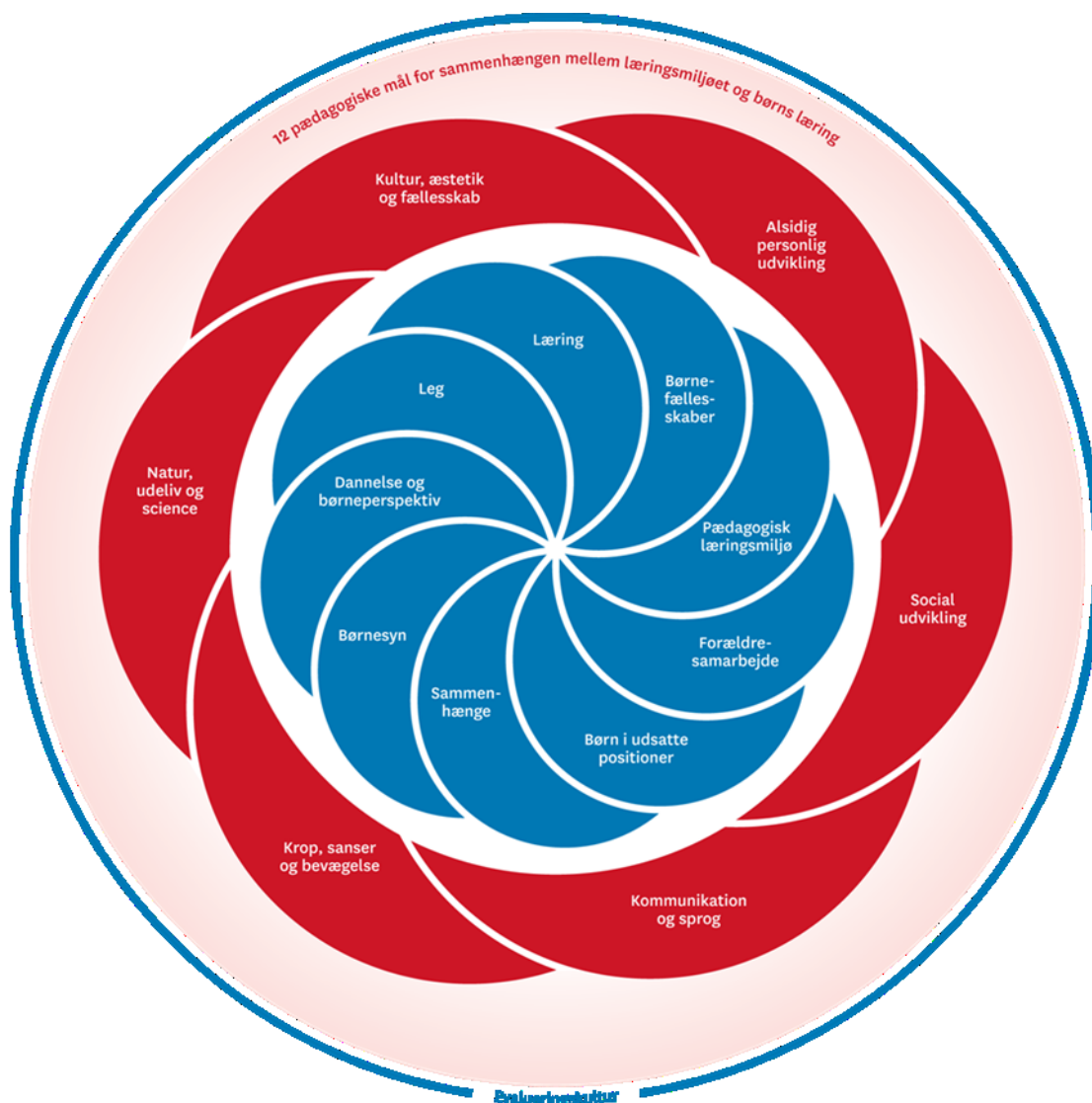
[Den styrkede læreplan](#)

(højre klik og tryk på; Åbn Link)

Hvis du vil vide mere om Børn og Unge politik Frederikshavn

[Børne- og ungepolitik Frederikshavn](#)

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Landbørnehaven forholder os til temaet
<p>Børnesyn Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Landbørnehaven tror vi på, at børn gør det godt, hvis de kan. Vi ønsker at guide og støtte barnet i hverdagens læringsituationer, fx af og påklædning, fysisk formåen, selvhjælpen hed og oprydning.</p> <p>Vi anerkender barnets forskellige følelser og hjælper barnet, når det bliver svært for det at rumme en bestemt følelse. Fx hvis et barn føler sig uretfærdig behandlet, hvis det skal vente på tur eller ikke kan få cyklen lige nu, så anerkender personalet følelsen og hjælper barnet gennem situationen. Fagpersonalet er opmærksomme på at tage mæglerrollen i børns konflikter fremfor at dømme. Fx med spørgsmål som, hvad skete der, hvad sagde du så, hvad kan du gøre nu.</p> <p>Vi vil værne om det gode børneliv. Et Landbørnehavebarn skal have ret til at opleve at:</p> <ul style="list-style-type: none">• Føle sig set, hørt og forstået• Være medskabende• Føle sig tryk• Være en del af fællesskabet• Have det sjovt• Kunne bruge sin fantasi
<p>Dannelse og børneperspektiver Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen. Barnet skal hele dagen træffe mange beslutninger i sociale fællesskaber, som påvirker dets dannelse.</p> <p>I Landbørnehaven lærer vi barnet høfligheds fraser såsom at sige "godmorgen", "farvel", "tak" og spørge om hjælp. Vi vægter den gode tone højt og respekterer vores medmennesker. Børn og voksne lærer, hvordan vi kommunikere af hinanden. Landbørnehaven skal være et rart sted at være.</p> <p>I Landbørnehaven er det obligatorisk at være på staldhold en gang hver fjortendes dag og passe dyrene. Her lærer børnene, at de kan gøre en forskel for andre.</p> <p>Vi har fokus på at følge barnets spor og giver plads til at det enkelte barn bliver set og hørt. Fagpersonalet er nysgerrig og interesseret i, hvad barnet er optaget af.</p>
<p>Leg Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>I Landbørnehaven vægter vi barnets leg meget højt. Vi skaber plads, tid og rum til barnets egen leg, men fagpersonalet bidrager også til fornyelse af lege eller lærer barnet regellege. Der er fx altid en gruppe af børnene i børnehaven som leger, når andre børn er valgt ud til en pædagogisk styret aktivitet eller til staldarbejde. Vi er meget ude, og der er plads til fysisk udfoldelse i uderummet. Derimod lærer barnet at være mere i ro og regulerer sig indendørs.</p> <p>Når barnet leger har fagpersonalet en vigtig rolle i at observere legen, og dermed vide, hvornår barnet/børnene har</p>

	brug for støtte ved fx konflikter, eller at legen skal tilføres noget, så legen kan videre udfolde sig.
Læring Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Vi har fokus på børnenes læring hele dagen. Børnene lærer i relationen med andre. Vi inddrager børnene i daglige rutiner, fx måltider, oprydning, garderobe, rundkreds og praktisk arbejde. Vi forbereder børnene på den aktivitet, de skal i gang med, og hvad der forventes af dem. Vi tror på børnene lærer bedst ved, at vi følger børnenes spor. Barnet vender fx en sten og ser, at der er små dyr. Vi begynder derfra at tale om dem og dele viden om dem. Vi kan fx snakke om, hvad barnet har med i madpakken. Hvad det er og hvor det kommer fra. I Landbørnehaven er det processen i aktiviteten og ikke produktet, der er vigtigste for os. Vi har fokus på, hvad børnene kan lære i det vi gør, og forsøger at tilpasse læringen så den passer til det enkelte barns læringsstil.
Børnefællesskaber Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?	Alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet. I Landbørnehaven har vi en gruppe, så børnene kan lære af hinanden og spejle sig i andre. De mindre børn lærer af de større børn og omvendt. Vi holder rundkreds hver dag, så alle bliver set og hørt, og derved kan blive en del af fællesskabet. Fagpersonalet laver forskellige aktiviteter, hvor børnene deles i små grupper. De kan deles fx efter alder, relationer, kompetencer, interesser og behov. Fagpersonalet guider og støtter i børn som har svært ved at komme ind i fællesskabet.

Det pædagogiske grundlag

Temaer i det pædagogiske grundlag	Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Landbørnehaven..... forholder os til temaet
Pædagogisk læringsmiljø Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.	I Landbørnehaven har vi en struktureret og genkendelig hverdag med faste rutiner som alle er et pædagogisk læringsmiljø. Vores hverdag er delt op i disse rutiner: Ankomst Håndvask Formiddagsmad Rundkreds Toiletbesøg/håndvask Påklædning Leg og aktiviteter Aflædning Håndvask Madpakker Toiletbesøg/håndvask Påklædning Leg og aktiviteter

	<p>Oprydning Håndvask Frugt ude eller inde Afhentning. Vi har staldhold, hvor børnene deltager aktivt hver 14. dag. Vi bruger skoven, som ligger i kort gåafstand fra børnehaven til leg, motorik og undersøgelser af naturen Det er fagpersonalets ansvar at skabe et godt pædagogisk læringsmiljø. (medskabende, igangsættende, inkluderende, have øje for den enkelte i fællesskabet og være observatør og reflekterende.</p>
<p>Forældresamarbejde Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?</p>	<p>Fagpersonalet indkalder forældre til samtale ved barnets opstart, efter 1-3 måned i børnehaven og ved skole start. Vi skriver en kort dagbog på Aula til forældre Vi har et forældreråd.</p>
<p>Børn i udsatte positioner Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p>Børn i udsatte positioner for generelt mere voksen opmærksomhed og kontakt end gennemsnittet. Vi er meget opmærksomme på børn i udsatte positioner. Vi tager kontakt til eksterne fagpersoner, for at få hjælp til at fremme disse børns trivsel og udvikling.</p>
<p>Sammenhænge Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<p>I Landbørnehaven deltager de børn som skal starte i skole året efter i en førskole gruppe, som bliver kaldt trin-for-trin. Dette navn stammer fra læringsmaterialet af samme navn, som er materiale, som lærer børn om følelser og sociale spilleregler. Udover at blive undervist i dette materiale, så laver børnene små førskole opgaver, hvor det kræves at holde på en blyant, side stille i lidt længere tid og modtage en kollektiv besked. Når tiden nærmere sig for, at børnene skal starte i skole, overleverer vi børnene til skolen.</p>
<p>Inddragelse af lokalsamfundet Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<p>I Landbørnehaven bruger vi den nærliggende skov "Knivholt skov" til gåture, leg, se på års tider, samle affald og observere dyr. Vi tager en sjældent gang bussen til biografen, når "rød stue i biografen" viser film eller til kirke ved juletid. Børnene er med til at handle i de nærliggende supermarked (1½ km væk)</p>

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Vi har ikke aldersopdelt børnene, hvilket gør, at store børn hjælper de mindre og de mindre ser op til de store. Læringsmiljøet er anerkendende. Barnet bliver set og får vist glæde og får opmærksomhed.

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling.

- Vi øver viden om sig selv bl.a. i rundkredsen. (navn, adresse, alder, forældres navne, yndlingsret, -dyr, -farve osv. Derved kan børnene blive mere sikre i hvem de er.
- Vi øver at tage tøj på selv. Dette styrker vedholdenhed, nysgerrighed, motorisk udvikling og selvtillid og selvværd.
- Til madpakker skaber vi ro, så børnene kan koncentrere sig og forbyde sig. Vi øver oprydning, at respektere andre og vedholdenhed, når der skal øves med udpakning af diverse.
- Ofte er der praktiske ting, der skal ordnes i Landbørnehaven. Disse opgaver er børnene ofte med til. Vi tænker, det er vigtigt at børnene føler, at der er brug for dem og oplever glæden ved at gøre noget for andre.
- Vi øver for at blive bedre. Børn lærer gennem kroppen. Det er en motivation, at blive bedre og følelsen er god, når man kan noget efter at have øvet.
- Børnene hjælper hinanden med at rydde op ude og inde. Dette skaber ansvar, selvtillid, fællesskabsfølelse og en forståelse for at passe på ting og legetøj.
- Når vi er i skoven lærer børnene at orientere sig, følge med og huske reglerne for skovturen.
- Når børnene er på staldhold lærer de at vise omsorg, vise hensyn og indgå i et fællesskab.
- Når vi dramatisere et eventyr, som vi fx gør i rundkredsen oplever børnene fællesskab, og bliver robuste og får selvtillid.
- Når børnene er med til at handle ind oplever de nyt og drager nye erfaringer. De indgår i et samspil mellem andre børn og voksen. De får styrket deres vedholdenhed og selvtillid.
- Børnene øver sig i at gøre tingene selv. Dette skaber robusthed og selvtillid. (fx ved madpakker, tage tøj af og på, hjælpe i stalden, flytte drikkedunke, tømme opvaskemaskine, hjælpe voksne og rydde op.)
- Vi lærer børnene omsorg for sig selv ved at øve dem i at mærke sig selv, tage vare på sig selv, være opmærksom på personlig hygiejne.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	I Landbørnehaven er der stor forskel på uderummet og inde rummet. Inde rummet er lille og lægger op til at rolige og stille lege, hvor uderummet på legepladsen er stor og rummelig. Uden for er der plads til fysisk udfoldelse og fordybelse. Der er plads til flere legegrupper uden de forstyrrer hinanden.
I det psykiske læringsmiljø	Vi bidrager til den alsidige personlige udvikling ved en anerkendende tilgang til det enkelte barn. Vi tror på, at børn gør det godt, hvis de kan. Det er vigtigt at børnene føler sig set, hørt og forstået. Vi har fokus på, at der blandt børnene er en positive tilgang til hinanden.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har stor fokus på at bruge naturens rum og materialer. Dette indbyder vores legeplads og nærliggende skov til Dette styrker børnenes fantasi og de får en forståelse for naturen, vejret og dyrenes livsbetingelser.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
<p><i>Kvalid: Leg nr. 20: Børneinitieret leg og det pædagogiske personales rolle.: "det pædagogiske personale understøtter rolleleg, symbolleg og fantasi. Det pædagogiske personale udvider børnenes lege og sproglige udvikling ved at spørge nysgerrigt, samt tilbyde ord og begreber."</i></p> <p>Eksempel: 2 børn vil gerne lege frisør. De spørger pædagogen, om de må sætte hår på hende. Det ene barn siger, at hun er moderen, der tager sin pige til frisøren. Børnene hjælper hinanden med at rede og ordnet håret. De griner og er fjollede. Den ene siger pludselig, at hun ikke kan flette hår og virker lidt nedtrykt. Den anden siger omsorgsfuldt, at man bare skal øve sig. Pædagogen siger: " ja det er nemlig rigtigt! Da jeg var lille kunne jeg heller ikke flette. Så øvede jeg mig på min dukker og til sidst kunne jeg." Pigerne legede videre og pludselig udråber barnet: " ej jeg kan lave en rigtig fletning". Alle klapper og den voksne kigger sig i spejlet, og fortæller børnene, hvor dygtige de er.</p> <p>Eksempel på, hvordan voksne styrker børnenes leg: Der sidder en voksen med tre børn på stuen. Børnene får at vide at de skal være med til at lave en historie. Børnene kommer med mange inputs til historien. Der skal bl.a. være en Hulk smak, en prinsesse, en rødhætte og en and som skal hedde Matilde, et slot, en skov og en flaske vin. Forinden havde børnene fået læst historien og "Rødhætte og ulven". Børnene var tydeligt blevet inspireret af denne til deres egen fortælling. Der sidder en voksen og et barn på græsset. Den voksne plukker en mælkebøtte og siger "Hej, jeg hedder Peter" (lader som om at det er mælkebøtten der taler) Barnet lyser op, og plukker også en mælkebøtte og siger på mælkebøttens vegne. "Hej, hvad laver du?" Den voksne: " Jeg er på vej i børnehaven" (med mælkebøtte stemme) Barnet: "Okay, jeg er også i børnehaven" Der kommer flere børn til og kigger og plukker hver en mælkebøtte. De navngiver hver deres og leger med i Mælkebøtte-børnehaven. Mælkebøtte Peter bliver træet i legen, og straks finder en af børnene et blad som Mælkebøtte Peter kan ligge på. Det barn som startede legen sammen med den voksne kigger og lyser op. Han kommer med et halvt blad og siger " Peter, her har du en pude, den har du brug for"</p>

Børn i udsatte positioner

Kvalid nr. 15: Udvikling og differentiering af læringsmiljø:

"Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner."

Eksempel:

En pædagog skal i skoven med en lille gruppe børn. Pædagogen har valgt 5 børn. Et af børnene har brug for ekstra tryk og struktur. Dette barn får til opgave og føre an i skoven, ved at gå efter et hjemmelavet gåkort. Drengen udviste stolthed, og fortalte højt og tydeligt, hvilke veje vi skulle gå. De andre børn roste ham, fordi han var god til at kende forskel på højre/venstre.

Forældresamarbejde

Kvalid nr 11: Kontakt og dialog:

"Det pædagogiske personale tager initiativ til kontakt til forældrene, og kontakten er kendetegnende ved både udveksling af information og dialog fra begge sider."

Eksempel:

I Landbørnehaven skriver vi hver dag i den digitale dagbog kort om, hvad vi har lavet i børnehaven. Dette er en stor hjælp til børn og forældre, når de har en dialog derhjemme om, hvordan dagen er gået.

Sammenhænge

2. SOCIAL UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om social udvikling

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om social udvikling.

- Tage ansvar for egen og andres oprydning, så det bliver et bedre miljø at lege i.
- I rundkredsen lærer børnene at vente på tur, at de har et medansvar og hjælper til. Børnene bidrager med input og oplever fællesskabsfølelse.
- Når børn leger skal de have tid til fordybelse. De skal have retten til at vælge til og fra. Det faglige personale skal være bevidste om, hvilke ramme, materialer der er tilgængelige og være bevidst om at have en guidende rolle i legen.
- Det faglige personale skal være bevidste om, hvordan vi bruger anvisninger i samværet med børnene.
- Børnene lærer at vente på tur, og der er andre, som har behov, ved fx at stå i kø eller vente på tur i andre sammenhænge.
- Når vi er i skoven har vi regler om at vente på hinanden og passe på hinanden.
- I spisesituationen foregår der fortællingen imellem børn og voksne. Der bliver samlignet og der findes ligheder og forskelligheder. Der øves accept af forskelligheder.
- Vi skaber fællesskab når vi laver drama, musik og sang.
- Vi har den gode stol, hvor alle siger noget godt til et barn, som er i den gode stol.
- Børnene lærer, at det gavner fællesskabet at hjælpe til.
- Der er fællesskab om at passe dyrene. Man skiftes til at være i stalden og skiftes til fx at tage æg.

- Det faglige personale skal være bevidste om, hvordan de agerer og reagerer over for børn og andre voksne.
- Vi skaber plads til børn deler viden med børn. Det kan være på staldhold, legepladsen, behandling af dyr, praktisk hjælp og omsorg for hinanden.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Uden for er arealet stort, og der er højt til loftet. Legepladsens størrelse gør, at der er mulighed for at skabe små rum i det store rum. Fx er der mulighed for i stalden at trække sig til en lidt roligere aktivitet, ved at sidde ved bordet og tegne eller lege med små dyr. Det samme i vores naturhus, som også indbyder til en lille gruppe. Vores legeplads har mange små naturlige rum som er omkredset af træer og buske.
I det psykiske læringsmiljø	Social udvikling sker i fællesskaber, hvor barnet føler, det hører til. Vi prioriterer en god tone og at der bliver grinet og fjollet. Barnet mødes i en anerkendende og omsorgsfuld tilgang. Vi ser de sociale relationer som et vigtigt fundament for videre udvikling. Derfor er det også vigtigt for os at skabe et trygt psykisk læringsmiljø, hvor der er plads til alle. Vi støtter børnene i deres relationer til andre og vi guider og hjælper til konflikthåndtering. Vi opdeler ofte børnene i mindre grupper for at give mere plads til det enkelte barn.
I det æstetiske læringsmiljø	I Landbørnehaven værdsætter vi naturen og udelivet. Vi er ude størstedelen af dagen. Her ser barnet også, hvordan udelivet forandrer sig, når vi går fra vintermånderne med sne, kulde og blæst til forår, hvor træer og blomster begynder at spirer. Udearealet er stort. Vi har indrettet legepladsen således, at sandkassen ligger tættest på indgangen. Her vil de nye børn gerne lege. Her er trygt og sandkassen er genkendelig. Jo mere trygt barnet bliver jo mere bevæger de sig længere og længere væk på legepladsen, for til sidst at være nede i den anden ende ved tårnet og fårene. Det styrker deres selvværd og sociale relationer, da de her bliver mere modige, og har lyst til at opsøge nye steder og nye relationer på legepladsen.

Når vi arbejder med social udvikling kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Børnefællesskaber kvalid nr. 21: mangfoldighed

"Det pædagogiske personale sammensætter børnegrupper varieret og med hensynstagen til børnenes alder, behov og interesser. Børnene kan også selv vælge hvem de vil lege med" (3c).

I Landbørnehaven har vi faste staldhold hver dag. Staldholdet er en varieret sammensætning, så de nye børn, som starter i børnehaven har nogle større børn at spejle sig i og som er tryk ved staldholdet.

På legepladsen leger børnene på kryds og tværs af hinanden.

Ved forskellige pædagogiske aktiviteter er børnene også sat sammen ud fra et perspektiv, som styrker det enkelte barns udvikling.

Hverdags eksempler på, hvordan vi taler med børnene:

En voksen sidder sammen med to børn og taler om, hvordan det er at gå i børnehave.

Det ene barn siger (pige på 5 år) "Jeg synes det er god stil at have venner at lege med, og det har jeg i den her børnehave."

En voksen og 2 børn sidder og snakker om regler i børnehaven. De taler om hvad børn kan bestemme og hvad voksne kan bestemme. Den voksne er nysgerrig på om de voksne bestemmer for meget.

Børnene fortæller, at det er dejligt når de voksne siger, hvad de skal, fx tisse inde de skal ud, spise og have "førskole opgaver" Den voksne spørger om børnene synes, at de voksne bestemmer for meget. Børnene svarer: "nej, ellers får vi da ikke mad og vil måske tisse i bukserne."

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kvalid nr. 15: udvikling og differentiering af læringsmiljøet

"Indretning af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats" (3c).

Eksempel:

Barn 1 og barn 2 er sammen inde for at lave en pædagogisk aktivitet. Aktiviteten skal sætte fokus på det sociale samspil. Barn 2 har svært ved at lave puslespil og barn 1 kommer hurtigt til at overtage og styre barn 2's puslespil. Barn 1 har svært ved de sociale spilleregler, men mangler også selvværd. Så for at hjælpe begge børn siger det pædagogiske personale: "Barn 1, du er utrolig god til at lave puslespil, men nu er du nødt til at lade barn 2 selv øve sig i at lave puslespillet". Barn 1 bliver stille, smiler og siger: "Ja jeg er" og tager det pædagogiske personales hånd. Barn 2 smiler og de fortsætter på hvert sit puslespil.

Forældresamarbejde

Forældresamarbejde kvalid nr. 12: inddragelse, støtte og medvirken

"Det pædagogiske personale hjælper børnene med at løse konflikter og inddrager forældrene, hvor det er nødvendigt" (3c).

2 børn skændes over nogle legedyr, og hvem der havde disse først. Det pædagogiske personale sætter sig ned ved dem og spørger, hvad der sker. Pigerne græder og er uvenner. Pædagogen spørger, hvad de legede inden de blev uvenner. Til at starte med kan de ikke huske det, men pludselig siger den ene: "X var en drage som skulle befri prinsessen, men så faldt dragen" de kigger på hinanden og begynder at grine. Stemningen letter og pludselig kan de ikke huske, hvorfor de var uvenner. "Du må gerne være dragen, nej det må du" de griner og leger videre. De to børn er meget gode venner og forældrene ved godt de kan være som dag og nat.

Et barn har en meget stor vindermentalitet, og har svært ved at rumme, hvis der tabes i spil eller aktiviteter. Der kan ofte opstå konflikter i disse situationer, fordi temperamentet løber af med barnet. En da opstår der en konflikt og barnet føler det hele er meget uretfærdigt og alle er i mod ham, og at det faktisk var snyd det de andre gjorde. Så de vandt ikke. Han bliver så gal og ked af det, at han faktisk var ved besvime.

Det pædagogiske personale, går her ind og får trøstet barnet. Bagefter taler de om episoden. Pædagogen fortæller om, da hun var lille ville hun også bare gerne vinde. Men at hun kunne blive så sur i spillet, at hun skældte de andre ud og til sidst gad ingen og lege med hende. Barnet siger "jeg vil gerne lege med de andre, jeg er ikke sur på dem." Pædagogen og barnet snakker om, at det er en god ide at tage en pause i spillet en gang imellem, når man kan mærke man er ved at blive sur.

Sammenhænge

Sammenhænge kvalid nr. 19: inddragelse af børnene i overgangsaktiviteter

"Børnene glæder sig til overgangsaktiviteter. Dette ses fx ved at børn udtrykker glæde, når emnet italesættes af voksne og at de gerne deltager i overgangsaktiviteter" (4c).

Vi mærke at de store glæder sig til førskolegruppen, da de oftest spørger: "Hvornår er det mandag" og "Hvornår skal vi have trin for trin"

3. KOMMUNIKATION OG SPROG

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om sproglig udvikling.

- Vi øver rim og remser – og vrøvle ord.
- Vi styrker barnets sprog når vi laver drama, både ved at sige ord, mimik, kropssprog
- Vi læser bøger for børnene, for at fortælle historier, og øve dialogisk læsning.
- Vi tænker på at alle børn skal høres og ses, og deler ofte børnene op i mindre grupper.
- Vi øver børnene i at sætte ord på det de gerne vil, fx at bede om hjælp til det de ikke selv kan.
- Vi styrker sproget gennem sang, musik og dans.
- Vi sætter ord på hverdags ting og er bevidst om at svare på det børnene spørger om.
- Vi er bevidste om børns udtale og er fokuseret på de børn som har udtale vanskeligheder, ved at gentage og sige tingene meget tydeligt.
- Vi er bevidste om at styrke sproget i forskellige aktiviteter, som vi laver i børnehaven.
- Vidensdeling i rundkredsen. Bruger nye ord og andre ord end de er vant til at høre
- Det faglige personale er opmærksom på at lytte til, hvad barnet siger og ikke hvad man tror barnet vil sige.
- Det faglige personale er bevidste om hvilken sproglig rollemodel de er. Det er både i tale i mellem voksne og i tale til og med børnene.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi har skilte og piktogrammer i børnehaven for at hjælpe børnene med at huske på, hvad der forventes af dem. Fx afstandsmærker ved toilet, håndvaske procesbillede serier, billeder af bakterier, billede der viser tøjet skal hænges op, billeder på drikkedunkholdere, fotos af børn i garderoben, billeder på hylder, procesbeskrivelser i stalden, hverdagspiktogram og skuffer i køleskab, foto og navn på barnets skuffe. Der er billeder på dyrenes foder. Der er adgang til bøger og tegnesager inde og ude.
I det psykiske læringsmiljø	Det pædagogiske personale understøtter, er inspirerende og opmærksomme. Barnet skal føle nærvær og samspil fra de voksne, så de føler, at det er okay at sige noget. Det pædagogiske personale er opmærksomme på at guide børnene i, hvad de skal. Vi er opmærksomme på at være aktiv lyttende og høre børnenes stemme. Vi hjælper børnene med at føre deres ideer ud i livet. I Landbørnehaven har vi en forudsigelig og genkendelig struktur som hjælper børnene med at bevare overblikket.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi stræber mod at lære børnene, hvordan vi skal kommunikere sammen i en god tone over for hinanden. Naturen er et væsentlig element for Landbørnehavens tilgang til kommunikation og sprog. Vi har et teater, hvor der ofte bliver sunget og fortalt historier af børn for børn.

Når vi arbejder med kommunikation og sprog kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
<p>Leg kvalid nr. 20: børneinitieret leg og det pædagogiske personales rolle <i>"Det pædagogiske personale understøtter rolleleg, symbolleg, og fantasi (fx klæde sig ud, lave "mad" i sandkassen m.v.) (4c).</i> 4 børn spørger: "Vil du spise i vores Butik?" "Ja tak" siger den voksne. Børnene har lavet mange flotte og forskellige kager i sandkassen. Den voksne bliver inviteret til smagskonkurrence. Børnene fortæller bredt og nuanceret en voksne om kagerne. Hvad de indeholder, hvad de hedder, og hvad de smager af.</p> <p>Hverdags eksempel: Vi har legekunst i skoven. Vi har en dreng med som er meget stille og ikke siger så meget i børnehaven. Han begynder at bygge snegetelt. I denne proces lyser han op og begynder at fortælle om det han laver.</p>
Børn i udsatte positioner
Børn i udsatte positioner kvalid nr. 16.: forebyggelse og bekymring

"Det pædagogiske personale arbejder systematisk med hurtig indsats. Det pædagogiske personale er opmærksomme på, hvilke indsatser, der skal igangsættes" (2c).

Eksempel:

To børn er inde for at træne sprog og sprogforståelse med pædagogisk personale. Efter et stykke tid bliver barn 1 urolig og meget ihærdig for at blive set og hørt. Det pædagogiske personale oplever at barn 1 ikke helt ved, hvad der skal ske efterfølgende. Barn 1 og barn 2 skal ind og have lavet en sprogtest og er blevet fortalt, at det er det, som skal ske, hvoraf barn 1 er den sidste. Uroligheden i kroppen eskalere hos barn 1 og stemmeføringen stiger. Det pædagogiske personale tager barn 1 i hånden og går ind for at vise barn 1, hvor de skal sidde, og i hvilken billedbog de skal kigge i og tale om. Efterfølgende kommer barn 1 helt ned i tempo og lavede puslespil, imens barn 2 fik lavet sin sprogtest. Til sidst var barn 1 selv klar til at få lavet testen.

Forældresamarbejde

Forældresamarbejde kvalid nr. 10: modtagelse og afsked

"Det pædagogiske personale er opmærksom på, taler med og støtter de børn og forældre, der har brug for hjælp til at sige farvel. Der gives herefter støtte til de børn, der har brug for hjælp til at mestre overgangen til nye samspil og relationer" (2c).

Eksempel:

Lige efter formiddagsmad er det pædagogiske personale i garderoben for at guide børnene, så de øver sig i at sætte deres formiddagsmadkasse i tasken. I det samme kommer et barn ind i garderoben og bliver lidt forvirret over, om barnet skal sætte frokostmadpakken i køleskabet eller i tasken. Barnet bliver ked af det og søger trøst ved mor. Mor og barn krammer, og det pædagogiske personale tager sig af barnet ved at fortælle, at det var helt rigtigt, det barnet gjorde. Barnet bliver efterfølgende guidet ind af det pædagogiske personale til samling.

Sammenhænge

Sammenhænge kvalid nr. 19: inddragelse af børnene i overgangsaktiviteter

"Det pædagogiske personale lytter og opmuntrer børnene til at fortælle om deres forventninger og bekymringer til skolestart" (1c).

Eksempel:

Et kommende skolebarn siger: "ved du hvad jeg får i julegave?". "Nej, hvad får du?" siger pædagogen. Det kommende skolebarn tilføjer: "jeg får en ny skoletaske", hvortil det pædagogiske personale svarer: "ej hvor sejt!". "Ja og den er med Ninjago" tilføjer det kommende skolebarn, og det pædagogiske personale svarer: "ej hvor sejt, glæder du dig til at komme i skole?". "Ja helt vildt, det bliver sjovt!" svarer det kommende skolebarn med begejstring i stemmen.

4. KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om krop, sanser og bevægelse

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om motorisk udvikling.

- Køre på slæde og lave snebolde.
- Kropslige erfaringer fx hoppe ned fra noget eller sten kan være glatte. Her erfarer barnet at det kan slå sig.
- Kropslig forskellighed ved inde aktivitet og udeaktivitet.
- Sansning og bevægelse når der passes dyr.
- Finmotorik såsom perleplader, puslespil, tegne, male, sætte perler på snor og klippe/klistre.
- Klatre i skoven.
- Mundmotoriske øvelser.
- Sanslege fx tegne med finger på ryggen, kildeleg, mærk hvem eller hvad det er.
- Vaske hænder.
- Toilet besøg ”mærke sig selv”.
- Skabe mulighed for ro og fordybelse ved at lave små legestationer ved fx borde på stuen.
- Rundkreds emner fx – ”kroppen og dens funktioner”, ”hvem er jeg?”, ”sanser”, ”hvad kan kroppen?”
- Hvordan er vi, når vi sidder i rundkreds
- Voksenstyret regelleg ”rollespil”; ”alle mine kyllinger” mm.
- Praktiske opgaver på legepladsen fx flytte fliser, vande/så græs,
- Staldarbejde fx muge ud.
- Hjælp til selvhjælp – tage tøj på selv.
- Sanglege med bevægelse.
- Musik/rytmik.
- Balancetræning – forskelligt terræn fx i skoven.
- Grine – psykisk trivsel -vi skal have det sjovt og det skal være sjovt at gå i børnehave.
- Lege med dukker og dukketøj.

- Fokus på pædagogens rolle.
- Fokus på motorik på legeplads.
- Massage (krop/hænder).
- Rytmik tæppe fra tip, tap tudse.
- Gåtur.
- Huslige gøremål såsom at lægge vasketøj sammen eller tømme opvaskemaskine.
- Lege med vand/mudder.
- Sandkasselege – kager, is, sandslotte.
- Motorikbane, forhindringsbane, puderum.
- Just dance.
- Stopdans.
- Forandringslege.
- Spisesituationer – håndtering af mad.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

<p>I det fysiske læringsmiljø</p>	<p>Vi har et stort fysisk læringsområde i Landbørnehaven. På vores udearealer er der mulighed for at bruge hele kroppen. Børnene styrker sanserne, når de leger med si-sand eller vand i sandkassen, når vi fx leger gemmeleg, hvor de både skal lytte og finde rum/retninger, samt når de gynger. De styrker krop og balance når de kører på cykel og løbecykel, eller klatrer på klatrestativ. Eller der leges på forhindringsbane. Vi bruger også skoven, der ligger lige ved børnehaven. I naturhuset laves kreative ting, så finmotorikken også styrkes. Der laves også små grupper, som på skift er indenfor og fx klippe eller male.</p>
<p>I det psykiske læringsmiljø</p>	<p>Børnene opfordre, opmuntres og støttes i deres kropslige udfoldelser. Der laves små grupper, som på skift fx klipper eller maler sammen med en voksen. Vi øver hjælp til selvhjælp fx lyne lynlåse, tage regnbukser ud over støvlerne.</p> <p>Vi øver at indenfor, er kroppen i mere ro og at udenfor kan man hoppe, løbe og lege vildt. Når barnet bliver mere bevidst om sin egen krop, sanser og bevægelse, hjælper vi også barnet til at tro mere på sig selv. Det pædagogiske personale spiser alle måltider sammen med børnene, det giver tryghed og læring. Børnene kigger på de voksne og ser, hvordan man kan sidde ved bordet.</p>
<p>I det æstetiske læringsmiljø</p>	<p>Vores udeareal opfordre til leg og bevægelse. Arealet er stort, og man kan nå at få fart på cykel, mooncar og sin egen bevægelse. Vi har en stor bakke, som ofte giver børnene lyst til at trille ned af den. Dyrene er forholdsvis fritgående blandt børnene. Kanin, kat og høns og får går</p>

rundt mellem børnene på legepladsen. Børnene lærer at tage hensyn til dyrene, når de færdes på legepladsen. Børnene får også stimuleret sine sanser ved at kæle for dyrene. Indenfor har vi spejle, hvor barnet kan se sig selv, og lære de forskellige ansigtsudtryk og bevægelser. Vi træner håndvask, og har sat billeder op på badeværelset, som minder børnene om vigtigheden af god hygiejne. Vi har adgang til musik ude og inde, som giver børnene lyst til dans og bevægelse.

Når vi arbejder med krop, sanser og bevægelse kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv

Læring kvalid nr. 26: natur og science

"Der er mange og varierede naturmaterialer til rådighed. Det pædagogiske personale gennemfører aktiviteter, hvor der samtales med børnene, i et lærings- og dannelsesperspektiv (fx inddrages børnene i at passe planter, samle naturting til eksperimenter og kreative aktiviteter samt at børn dannes til at tage stilling til miljøspørgsmål ved fx at sortere affald) (1d).

Eksempel:

Der skal laves en pædagogisk aktivitet hvor naturens materialer skal bruges. Børnene kreere et billede hvor de skal bruge blade til at lave en figur. I skoven får børnene til opgave at finde tre blade i forskellige størrelser. Opgaven er lidt svær, og det pædagogiske personale viser hvordan man kan lave en figur ud af blade. Herefter bliver børnene meget ivrige for at udføre opgaven. De finder blade i forskellige farver og størrelser. Et barn spørger om man kan lave øjne, hvor det pædagogiske personale siger: "det er en god ide. Skal vi finde nogle rulleøjne, som I kan sætte på". Det pædagogiske personale finder nogle øjne. Det kan mærkes og ses at kreativiteten styrkes. Børnene snakker om, hvordan de kan lave forskellige udtryk på figurerne. Billederne blev efterfølgende sat op på væggen til udstilling.

Hverdags eksempel fra legekunst:

Vi har legekunst i skoven. En voksen står sammen med en dreng og er ved at hjælpe med at bygge et snegetelt. Ved et uheld knækker en gren, da den voksne er ved at stikke grenen i jorden. Den voksne siger, "uh det er nok fordi jeg er Hulk-stærk".

Der står en anden dreng bagved, og har hørt og set det. Drengen som har nedsat muskelspænding og er udfordret motorisk, begynder selv at knække grene og bruge sine muskler.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kvalid nr. 15: udvikling og differentiering af læringsmiljøet

"Indretning af det pædagogiske læringsmiljø er fleksibelt og tilpasses børn med behov for ekstra indsats" (3c).

Eksempel:

Det pædagogiske personale, sørger for at tilrettelægge et læringsmiljø, hvor der også indimellem indgår få børn. Dette gør vi, da det enkelte barn i en udsat position profiterer af små grupper. Et eksempel er at et udsat barn ikke har lyst til at være en del af daglig samling, hvor alle børn deltager. Under corona, hvor børnene var delt i små grupper, profiterede det udsatte barn af samling. Dette sås ved at barnet sang og lavede fagter til sangene. Efterfølgende efterspurgte barnet selv dette ude på legepladsen.

Forældresamarbejde

Forældresamarbejde kvalid nr. 12: inddragelse, støtte og medvirken

"Forældrene får nogen viden om, hvilken betydning de har for deres børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der gives af og til inspiration til, hvordan forældrene kan støtte deres børns læring"(1b).

Eksempel:

Forældre bliver informeret ved ændringer i børnenes dagligdag via Aula. Det pædagogiske personale tager imod børnene i garderoben, og bliver guidet til selv at pakke deres madpakker og drikkedunke ud og sætte det på plads.

Sammenhænge

Sammenhænge kvalid nr 19: inddragelse af børnene i overgangsaktiviteter

"Nogle børn inddrages i processen omkring planlægning af aktiviteter i overgangen mellem børnehave og skole"(3c).

Praksis eksempel:

Til formiddagsmad om tirsdagen sidder det pædagogiske personale, der har førskolegruppen, og snakker om hvad de skal lave til "trin for trin" om torsdagen i samme uge. Det pædagogiske personale siger: "i var godt nok gode til trin for trin opgaverne sidste gang! Jeg tror, jeg skal lave en ekstra svær opgave næste gang". Hertil et barn svarer: "åh det kan vi sagtens".

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om natur, ude liv og science

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om natur, ude liv og science.

- Udendørs lege med voksne, ”Her kommer vi” (mime), ”banke bøf”.
- Udendørs lege kun børn ”alle mine kyllinger kom hjem”, ”hund, der er en der har taget dit kødben”, ”gemmelege” og ”ambulanceleg”.
- Natursamling (kogler, sten, nødder, dyr) søge info på Ipad.
- Digital plakat (tryk og læs) – hvad finder jeg på legepladsen (dyr, skaller, lort, sten).
- Miljø – passe på naturen, affaldssortering, affaldsindsamling, genbrug, respekt, vandbesparrelse.
- Natursansning – se på skyer, lytte til træerne og fuglene, regnbue, lugte jord.
- Brug af naturens ressourcer til kropslig udfoldelse fx at male med dem, land- art, så et frø og se det vokse til en plante.
- Mælkebøttekrøller.
- Skoven fx bygge huler, læring om at kunne bruge/forstå grene/blade/sten - behøver ikke legetøj i naturen.
- Læring om træer (ejerskab af skov).
- Skabe alternativ strøm/energi ved musikroret..
- Alternativ energi vind, vand, sol.
- Vejret/vejrphenomener – sanser det og snakker om det.
- Eksperimenter/forsøg min. 2 uger om året.
- Styrker fantasien at lege fx med pinde, sten, bygge vulkaner i sandkassen, sandslotte.
- Pasning af børnehavens egne dyr – æg, dyrenes funktioner.
- Fokus på vidensdeling om dyr i rundkredsen.
- Læring om dyrs udvikling fx dyrebørn i rundkreds.
- Læring om dyrs (store som små) levesteder.
- Spise ude (fx skoven).
- Forsøg – ormegård, insekthotel, myrefarm.
- Lanolin – vandafvisning.
- Observering af dyr og planter i naturen.

- Digitale medier til at understøtte udelivet og naturen.
- Årstider – årets gang og forandring.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	På vores legeplads har børnene adgang til: En bakke, stier rundt på legepladsen, sandkasse, naturhus, teater, kolbøttestativ, boldbane, klatretræer, musik rør, dyreflokke, legehus, borde og bænke, bålplads, klatretårn, flyver hest ruchebane, racerbil, sten omkring sandkassen og meget mere. I staldrummet har børnene adgang til: Bord og stole, pudrum, legetøj, reoler, dyrefolde, fodrum og redskaber.
I det psykiske læringsmiljø	Vores uderum giver børnene mulighed for at: Finde glæde ved at give dyrene omsorg, kæle for dyrene og passe dem. Der er højt til loftet og god plads til både stille og vilde lege. Finde glæde ved at trille ned af bakken, gynge højt, løbe stærkt, cykle hurtigt, klatre, råbe, balancere på sten, grave i sandkasse, stå på scenen og synge og lave teater, bruge kræfter på at flytte sten, grave huller, muge ud, køre med trillebør. Vi kan godt lide at lave forsøg og eksperimenter – dette gøres ofte i rundkredsen, når vi har emnet "eksperimenter" 2 gange om året.
I det æstetiske læringsmiljø	Børnene observere naturen året rundt, da vi er ude det meste af dagen året rundt. De får lov at mærke dufte, vind og vejr og temperaturen der skifter. Vi har legematerialer i naturmaterialer – så vidt muligt.

Når vi arbejder med natur, udeliv og science kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
<p>Dannelse og børneperspektiv kvalid nr. 13: medbestemmelse og børneperspektiv <i>"Der er balance mellem børneinitierede legeaktiviteter og relevante vokseninitierede pædagogiske aktiviteter, i større og mindre grupper" (1c).</i></p> <p>Der er en gruppe af børn, der er meget interesseret i tal og former. Et barn spørger, "hvilken form har en snegl?" et andet barn svarer: " den er rund" børnene står og kigger på hinanden. De voksne spørger, om de skal tage i skoven, og se om vi kan finde nogle ting i naturen, som har nogle forskellige former? Det vil de gerne. De finder sten der er runde, laver trekanter ud af flere pinde.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø kvalid nr. 3: daglige rutiner <i>"Det pædagogiske personale har fokus på alle børns aktive deltagelse og selvhjulpethed i rutinesituationer, ved at støtte og guide børnene" (2c).</i></p> <p>Det pædagogiske personale er på staldhold med 4 børn. 2 på 3 år og 2 på 5 år. Det er et fast staldhold med de samme børn hver onsdag i ulige uger. Der er en fast rutine for, hvordan staldholdet udføres</p>

opgaven hver gang. Et eksempel fra staldholdet er, at vi begynder inde ved hønsene og der skal fjernes lort. Først spørger det pædagogiske personale børnene, hvad der skal ske. Børnene fortæller, at der skal fjernes hønselort. Det pædagogiske personale spørger ind til, hvordan det skal samles op, og stiller et ledende spørgsmål: "skal vi bare tage en stor skovlfuld og lægge den i spanden?". En af de store piger fortæller, at man skal ryste skovlen, så det kun er hønselorten, der kommer i spanden. Da de går ind til hønsene snakker de om hvorfor det er vigtigt at samle hønselorten op. Undervejs når børnene går i stå fortæller det pædagogiske personale vigtigheden i, at vi hjælper hinanden med at samle lorten op, så der ikke bliver ulækkert inde ved dem. Børnene går i gang igen og hjælper videre. Det pædagogiske personale har hele tiden selv en skovl i hånden, så børnene kan spejle sig i det.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kvalid nr. 15: udvikling og differentiering af læringsmiljøet

"Det pædagogiske personale involverer børn med behov for ekstra indsats regelmæssigt i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner" (2c).

Eksempel:

Vi har staldhold hver dag. Børnene har en fast dag med en fast voksen. Dagligt forberedes børnene på dette til samling. Vi kan se at især de udsatte børn profiterer af staldholdet, hvor der er små grupper med faste rutiner.

Forældresamarbejde

Vi informerer forældre via Aula.dk om børnenes behov for, hvilken påklædning, der er brug for i de forskellige årstider (flyverdragter, regntøj, varmt tøj, støvler og sko)

Vi beskriver i dagens dagbog notat, når vi har lavet eksperimenter eller har været i skoven.

Sammenhænge

Sammenhænge kvalid nr 18 (1c): samarbejde mellem børnehave, skole og SFO

"der er overlevering af viden om børn og børnegrupper" (1c).

Når et barn stopper i børnehaven, bliver der overleveret informationer om det enkelte barn til skolen. Hvis et nyt barn modtages fra en anden børnehave, gives der også en overlevering.

6. KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab

I Landbørnehaven har vi fokus på nedenstående læringsmiljøer, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskab.

- Aktivitet temaer: ”god ven”, ”dig, mig, os”.
- Vi skal passe på vores dyr og planter.
- Vi siger goddag og farvel.
- Handle ind ved den lokale købmand – hvad ser vi på vejen? Hvordan gør man? Hvordan opfører/begår man sig i trafikken?
- Historiefortælling, eventyrfortælling (rundkreds og andre steder).
- Fællesskab fx løfte drikkedunke, spisning, oprydning på legeplads og være i rundkreds.
- Rundkreds – fællesskab/aktivitet, kultur i børnehaven, Danmark og Kongehuset.
- Æstetik – ro de første 10 min. vi spiser madpakker.
- Førstehjælp.
- Æstetisk og kulturel leg i sandkasse fx mad og familie.
- Fællesskab – de små lærer af de store som er rollemodeller. De leger på tværs af alder.
- Musik.
- Sang.
- Dans.
- Yoga.
- Staldhold.
- Biograf med rød stue.
- Vi har vores egen sang – Landbørnehavesangen.
- Børn har adgang til bøger og til Ipad (Ipad, dog i begrænset omfang).
- Fast stuktur i børnehaven - spisesituationer, rundkreds, staldhold, toiletbesøg og vaske legetøj.
- Vi hjælper hinanden med at overholde børnehavens regler – ikke gå udenfor uden en voksen, passe på dyr og planter.
- Vi drager omsorg for hinanden, både børn og voksne.
- Fejrer fødselsdag med sang og råbe hurra.
- Fællesskab i at lave en fælles aktivitet uden/med en voksen.
- Æstetik – børn har adgang til blyanter, saks, tape, lim, kladdehæfter (i egen skuffe).
- Fællesskab i at man ser andre være i samme situation fx skilsmisse.

- Klæde sig ud og male ansigter.
- Demokrati – afstemning (fx hvor skal vi gå hen, når vi er i skoven).
- Vaske hænder på bestemte tidspunkter (før/efter noget).
- Normer/værdier/kultur – handle respektfuldt og hensynsfuldt overfor hinanden – ja tak, nej tak.
- Traditioner – påskeløb, fastelavn, Halloween, højtidsklip, nissebesøg, julefest, Sct. Hans.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • På legepladsen har vi et teater, hvor børn og voksne kan optræde med sang og teater. • Børnene har adgang til at tegne både ude og inde. • Musik roret kan bruges til sang og bevægelse. • Der er afstandsmærker ved toilet. I Landbørnehaven er vores kultur, at vi står i kø, når børnene skal på toilet eller vaske hænder.
I det psykiske læringsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Vi hjælper hinanden, når man er på staldhold og skal passe dyr. • Vi hjælper hinanden med at rydde op på legepladsen inden vi spiser frugt. • De største børn er rollemodeller for de mindre og viser vejen. • Vi vægter fællesskabet højt og sætter ofte fokus på at lave noget fælles med og uden en voksen.
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Vi værner om de danske traditioner og højtider, fx påske, fastelavn og jul.</p> <p>Vi har vores egen Landbørnehavesang, som synges tit.</p>

Når vi arbejder med kultur, æstetik og fællesskab kan det ses at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv
<p>Barnesyn kvalid nr. 8: nærvær og følelser</p> <p><i>"Det pædagogiske personale møder oftest børnenes følelser på en omsorgsfuld og empatisk måde, samt afspejler børnenes følelser (fx at sætte ord på følelser samt justere sig i forhold til børnenes udspil). (2c).</i></p> <p>Et barn kommer med en trillebør og begynder at samle nedfaldne blade. Det pædagogiske personale siger: "hvad har du gang i?". Barnet: "jeg skal på genbrugspladsen". Det pædagogiske personale: "okay! Skal jeg hjælpe dig?". Barn: "ja det må du gerne". Det pædagogiske personale: "fint, så finder jeg lige en kost, men hvor er den genbrugsplads?". Barnet siger: "den er da lige derovre" og peger på bålstedet. Hun kører væk med trillebør, over broen, forbi bålstedet hen til bordet, og vipper trillebøren. Det pædagogiske personale spørger om ikke genbrugspladsen kan være henne ved muren, der er grænsen ved børnehaven. Da tanken for det pædagogiske personale var at bladene kunne bruges til at bygge og</p>

fylde grenhegnet ud med. Det pædagogiske personale begynder at feje blade sammen. Flere børn kommer til så nogle fylder trillebøre, nogen er chauffører og andre bygger hegnet op.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kvalid nr. 15: udvikling og differentiering af læringsmiljøet

"Det pædagogiske personale sørger for, at børn med behov for ekstra indsats nogle gange deltager i børnegruppens aktiviteter, lege og rutiner" (2b).

Eksempel:

Det pædagogiske personale sørger for at lave aktiviteter, hvor gruppernes størrelser afhænger af hvad det udsatte barn profitere mest af. Fx hvis et barn er udfordret finmotorisk og skal have en del støtte og vejledning, så vil gruppen sammensættes af nogle der er på samme niveau men også øvede til at spejle sig i. Et eksempel på dette er at det pædagogiske personale sidder sammen med 4 alderssvarende børn og spiller billedlotteri. Det er en forberedt aktivitet. En af børnene er udfordret sprogligt og de tre andre har et godt sprogligt fundament. Gennem aktiviteten hjælper de sprogligt ressourcestærke børn den sprogligt ressourcetsvage barn, med at finde og udtale ord fra plade. Et eksempel på dette er at det pædagogiske personale sætter et billede op af en sol og spørger: "hvem har denne?". Barn 1 som har solen på sin plade kigger vekslende fra sol og ned på plade og siger nogle lyde. En af de sprogligt ressourcestærke børn siger: "det er en sol", hvorefter barn 1 gentager "sol".

Forældresamarbejde

Forældresamarbejde kvalid nr. 10: modtagelse og afsked

"Det pædagogiske personale er opmærksom på, taler med og støtter de børn og forældre der har brug for hjælp til at sige farvel. Der gives herefter støtte til de børn, der høre brug for hjælp til at mestre overgangen til nye samspil og relationer" (2c).

Eksempel:

I Landbørnehaven har vi en modtagelses- og afskedskultur. Vi har oplevet at ved en længerevarende aflevering bliver både børn og forældre forvirrede og frustrerede. Derfor efterstræber vi en bedre begyndelse på dagen for forældre og børn. Dette gør vi ved, at det pædagogiske personale tager imod i garderoben. Vi støtter og hjælper med et hurtigt farvel, som giver gladere børn og forældre. Forældrene afleverer barnet som har en taske indeholdende madpakker og drikkedunk. Barnet siger farvel og det pædagogiske personale hjælper barnet videre fx med at barnet selv sætter madpakker på rette plads. Ude på legepladsen tager det pædagogiske personale imod og hjælper barnet videre med relationer.

Sammenhænge

Sammenhænge kvalid nr. 18: samarbejde mellem børnehave, skole og SFO

"Der er overlevering af viden om børn og børnegrupper" (1c).

Når et barn skal i skole overleveres der til skolen, men også hvis et barn flytter institution bliver der lavet en overlevering hvis der er brug for det. Der laves dialogprofiler på det enkelte barn inden skolestart. I dialogprofilerne er der specifikke spørgsmål vedrørende kultur, æstetik og fællesskaber.

